

Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». 2022. № 4 (36). С. 249–258. DOI: <http://doi.org/10.23939/Law2022.36.249>.

7. Васін Д. Допит потерпілого під час розслідування втягнення неповнолітніх у заняття проституцією. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 244–248.

8. Денисовський М. Д., Томчук І. О., Слотюк В. А. Деякі особливості проведення допиту неповнолітніх у кримінальному провадженні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2020. № 11 (33). Т. 2. С. 16–22.

Сайчин Олександр Сергійович,

професор кафедри криміналістики навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ України, доктор юридичних наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ ТРУПІВ ЗАГИБЛИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Відповідно до положень теорії криміналістики, місцем події вважається приміщення або місцевість, де вчинено злочин або де є матеріальні сліди, пов'язані з вчиненням злочину. Місце події та місце злочину не завжди збігаються [1, с. 89; 2, с. 114; 3, с.302-303]. Таке місце може знаходитись не обов'язково там, де настають шкідливі наслідки. В процесі скоєння одного кримінального правопорушення може бути декілька місць подій: злочин може готуватись в одному місці, розпочатись та/чи мати продовження в другому місці, а закінчуватись – в іншому місці [4, с. 210].

Поняття «місце події» є набагато ширшим, ніж «місце злочину», оскільки місце злочину – це територія, площа, ділянка, де відбулася злочинна дія. Під місцем події він розуміє територію (приміщення, ділянку місцевості), у межах якої відбувалася злочинна подія або були виявлені її наслідки, з усіма взаємопов'язаними між собою та і з зазначеною подією наслідковими і просторовими слідами, зв'язками, об'єктами злочинних посягань, знаряддями злочину і змінами в матеріальній обстановці, що мають вагу для органів досудового розслідування [2, с. 210].

Саме тому встановлення дійсного місця події та його огляд слідчим мають виняткове значення для розслідування конкретного злочину, адже місце події містить вагому інформацію про хід злочину і осіб, що його вчинили [5, с. 320]. Воно є фрагментом об'єктивно існуючої події, в якому зафіксовано окремі деталі (характеристики) події; містить об'єктивну інформацію про подію злочину, що виражено в зміні обстановки, в наявних слідах перебування злочинця або інших осіб, в слідах дій злочинця та їхніх наслідках, інших даних, що дозволяють відтворити повно або частково модель злочину та його обставин. Загальновідомо, що кожний злочин призводить до змін матеріальної обстановки, що відображається у свідомості та сприйнятті людей. Зміни в обстановці можуть бути виявлені при ОМП, досліджені і надалі використані у якості доказів [6, с. 108; 7, с. 297; 8, с. 208-210].

Звертаємо увагу на те, що огляд – це цілеспрямована детально спланована та ефективно організована діяльність [9]. З однієї сторони, огляд є «продуктивною» слідчою (розшуковою) дією та надає значний обсяг доказової інформації, яка стосується всіх складових елементів складу злочину, об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта, суб'єктивної сторони. Також огляд постає перед нами як складна криміналістична технічна подія, застосування якої потребує певних знань, тактичних прийомів і засобів.

Але як бути, якщо виникають наступні слідчі ситуації: а) після закінчення бойових дій труп військового необхідно оглянути на місці бойового зіткнення; б) військові самотужки транспортували труп загиблого побратима; в) труп військового повернуто в результаті обміну загиблими тілами ЗСУ та ЗС РФ; г) маються фрагменти трупа або його частини; д) у разі відсутності слідчого, прокурора, яка посадова особа має процесуальні повноваження до огляду трупа; е) тощо.

Вважається за необхідне звернути увагу на подальшу розробку положень ст. 238 КПК України в частині огляду трупа поза межами місця пригоди та місця вчинення правопорушення [10].

Список використаних джерел

1. Настільна книга слідчого. Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Київ, 2011. С. 88–90.

2. Криміналістика : підручник / за ред. А.Ф. Волобуєва. МВС України, Хар. нац. Ун-т. внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2011. 666 с.
3. Криміналістика : підручник / В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексеев та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 544 с.
4. Антипов В.І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика, науково-практичний коментар. Харків : Право, 2019. С. 268–281.
5. Багрій М. Взаємодія слідчого з працівниками підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. *Вісник Львівського університету. Серія «Юридична»*. 2013. Вип. 57. С. 315–321.
6. Саїнчин О. С. Розкриття і розслідування умисних вбивств: концептуальні і практичні основи : монографія. Одеса : Юрид. літ., 2004. 408 с.
7. Саїнчин О. С. Розслідування умисних вбивств: теорія та практика : монографія. Запоріжжя; Одеса : Бровкін О.В., 2012. 408 с.
8. Саїнчин О.С. Сиводед І. С. Умисні вбивства військовослужбовців, які вчинені в умовах проведення бойових дій (кримінально-правовий, кримінальний процесуальний та криміналістичні аспекти) : монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 470 с.
9. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 7 липня 2017 року № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України. Харків : Право, 2019. С. 573–574.